

Liefde voor Marokko

Het strand van Al Hoceima, een van de grotere steden in het Rif-gebied in Noord-Marokko. FOTO ANP

Sietske de Boer - Het volk van Abdelkrim
Uitgeverij Wijdemeer, Leeuwarden,
336 blz. €19,50.

Arabiste, journaliste en ook nog succesvol reisleidster en een beetje ontwikkelingswerkster. Sietske de Boer (Gaast 1954), woonde de afgelopen dertien jaar in Marokko en heeft haar liefde voor dat land nu voor de tweede keer neergelegd in een boek. Na 'Jaren van lood', een familiegeschiedenis, ligt er nu 'Het volk van Abdelkrim', een beschrijving van heden en verleden van Noord-Marokko, de streek waar de meeste Nederlandse Marokkanen vandaan komen. Het boek komt echt van binnenuit, want de helft van haar Marokkaanse jaren woonde De Boer tussen de Riffijnen, zoals de bewoners van het Rifgebied worden genoemd. Ze schreef er onder andere in deze krant over, maakte radioreportages en zette wandelreizen op touw om het toerisme te bevorderen en lokale gemeenschappen aan inkomsten te helpen. Al heel wat Friezen

maakten zo kennis met een deel van Marokko dat grote reisorganisaties doorgaans links laten liggen.

De fascinatie voor het Rif ontkiemde bij De Boer in de jaren dat ze als welzijnswerker in Amsterdam werkte onder wat we toen nog gastarbeiders noemden. Enkele decennia later keerde ze terug naar de bron om hun achtergrond te leren kennen en raakte op slag verliefd.

Met enige overdrijving wordt het Rif wel vergeleken met Friesland of noordelijke streken in andere landen: een eigen karakter, bepaald door taal, cultuur, godsdienst en geschiedenis. Maar ook: een speelbal tussen centralisme in eigen land en vreemde mogendheden.

In Marokko gaat het dan om de politieke en economische elite in Rabat en koloniale heersers uit Spanje en Frankrijk. De bewoners voelen zich stelselmatig achtergesteld en hebben periodes gekend van keiharde onderdrukking. Afwisselend gravend in de geschiedenis of vragend aan vooraanstaande en gewone Riffijnen van nu, brengt Sietske de Boer de

streek tot leven. Ze bouwt haar verhaal op rond Abdelkrim el-Khattabi (1880-1963), door veel Riffijnen beschouwd als hun vader des vaderlands. Hij streed tegen Spanjaarden en Fransen, maar net zo goed tegen het centralisme in het onafhankelijke Marokko, en stierf in zelfgekozen ballingschap in Egypte.

Gaandeweg het boek wordt glashelder hoe het lot van deze vergeten streek op allerlei manieren verknoopt is geraakt met de grote lijnen van de Europese en Noord-Afrikaanse geschiedenis. Arbeidsmigratie, drugshandel, landbouwpolitiek, islamfundamentalisme, er is geen thema of het raakt de Riffijnen, en bijna altijd in negatieve zin.

En toch word je vrolijk van dit boek, want tussen alle dramatiek door, beschrijft Sietske de Boer een regio met een wonderschone natuur, een rijk verleden en vooral veel mooie en boeiende mensen. Liefde maakt blind, wil het gezegde, maar hier opent liefde vooral vensters.

HANS WILLEMS